

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡ

Ἐκ τῆς πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῆς ΣΤ' 11-18.

Πολλάκις παρατηροῦμεν ἐν συναναστροφαῖς καὶ ἀλλάγῃ
ἀνθρώπων, οἵτινες, καίτοι εἶναι χριστιανοὶ καίτοι κατὰ βῆθος
εἶναι εὐσεβεῖς ὅμως ἐπεὶ εὐρίσκονται μεταξὺ ἀσεβῶν ἢ τοῦ-
λάχιστον ἀδικόρων περὶ τὴν θρησκείαν, ἐντρέπονται λόγῳ
παρεμπιπρόντος νὰ ἀμυνθῶσι τῶν ἀληθῶν ἐσωτερικῶν αὐτῶν
αἰσθημάτων. Πολλάκις οἱ τιοῦτοι εἴτε ἐκ κηκῶς νοουμένης
ἀβρότητας εἴτε ἐκ φόβου εἴτε ἔνεκα ἄλλων ποταπῶν ἐλαττη-
ρίων συγκαταρούμενοι, παρίστανται ἀκροῦνται λοιδοριῶν, συ-
κοφαντιῶν, ὕβρεων κατὰ τῆς θρησκείας αὐτῶν χωρὶς ποσῶς
νὰ διαμαρτυρῶνται· τοὺς ἀντιὸν παρασυρόμενοι ὑπὸ τῶν εἰρη-
μένων ἐλαττηρίων, συμφωνοῦσι καὶ ἐπιδοκιμάζουσι ταύτας,
παρὰ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν πεποίτησιν βεβαιοῦντες ψευδῶς
ὅτι καὶ αὐτοὶ ὁμοίως φρονοῦσιν.

Ὅτι τοῦτο καταδεικνύει ἀθλιότητα χαρὰ κτῆρος οὐδεμία ἀμφιβολία· ἰδιαίτερος ὁμας διὰ τὸν χριστιανὸν ἔχει μεγίστην σημασίαν τοῦτο καὶ εἶναι ἀσυγχώρητον προκειμένου μάλιστα περὶ θρησκευτικῶν ζητημάτων.

Οἱ τοιοῦτοι οὐδέποτε ἔλπιον, δύναται τις νὰ εἴπῃ· κατ' αὐτοὺς τοὺς πρώτους τοῦ χριστιανισμοῦ χρόνους πλείστοι, εἴτε φοβούμενοι τοὺς ἐξ Ἰουδαίων χριστιανούς, εἴτε θέλοντες νὰ εἶναι ἀγαπητοὶ εἰς αὐτοὺς, ἐδίδασκον καὶ ἐπέβαλλον εἰς τοὺς ἐκ τῶν εἰδωλολατρῶν νεοφωτίστους νὰ τηρῶσι τὴν Ἰουδαϊκὴν περιτομήν, ἐν ᾧ αὐτοὶ οὗτοι οἱ παρκγγέλλοντες τοῦτο δὲν ἐτήρουν τὸν Μωσαϊκὸν νόμον.

Ἄλλ' ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐξ ενός μὲν ἀπεβλέπων εἰς
τὴν διαστροφὴν τοῦ χριστιανισμοῦ ἣτις ὑπεισέρχεται διὰ τῶν
διδασκαλιῶν τούτων, ἀρ' ἑτέρου δὲ θέλων νὰ κατακρίνῃ καὶ
ἐκριζώσῃ τὴν φοβερὰν ταύτην κακίαν τῆς ὑποκρισεως καὶ
ἁσταθείας τοῦ χαρακτῆρος, ἐπιτίθεται ὀρμητικῶς κατὰ τῶν
τοιούτων ἐν τῇ αὖριον ἀναγινωσκομένη περικοπῇ τῆς πρὸς
Γαλάτας ἐπιστολῆς.

α "Οσοι θελούσιν εὐπροσώπησαι ἐν σαρκί, οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, μόνον ἵνα μὴ τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ διώκωνται». "Οσοι τοῦτέστι θέλουσι νὰ ἀρέσκωνσιν εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, μὴ λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι προτιμότερον εἶναι νὰ ἀρέσκωνσιν εἰς τὸν Θεόν, παρὰ πείθοντες ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς νὰ περιτέμνησθε· θέλουσι δὲ νὰ ἀρέσκωσιν οὗτοι εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἵνα μὴ καταδιώκωνται ὑπ' αὐτῶν διὰ τὸ περὶ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ κήρυγμα, διὰ τοῦ ὁποίου καταργοῦνται τὰ ἔργα τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας.

«Οὐδὲ γὰρ οἱ περιτεμνόμενοι αὐτοὶ νόμοι φυλάσσουσιν· ἀλλὰ θέλουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυχῶνται». Ἐπὶ δὲ ἀξιωματιώτεροι ἀποδείκνυσι διότι αὐτοὶ οὗτοι δὲν τηροῦσι τὸν νόμον ὅστις διατάσσει τὴν περιτομὴν καὶ τὰ ἄλλα τυπικὰ ἔργα· θέλουσι δὲ νὰ περιτέμνησθε σεῖς ἵνα αὐτοὶ καυχῶνται ὡς διδάσκαλοί σας.

Ὁ φόβος λοιπὸν ἀπ' ἐνὸς καὶ κενοδοξία ἀπ' ἑτέρου εἶναι τὰ ἐλατήρια, ἅτινα ἀναγκάζουσιν αὐτοὺς νὰ ὑπεκρίνωνται, καὶ νὰ μὴ ἔχωσι τὸ θάρρος νὰ ἀντιστῶσι διακηρύττοντες τὴν ἀλήθειαν αὐτῶν πεποιθήσιν.

α Ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχῆσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ
τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· δι' οὗ ἔμοι κόσμος ἐσταύ-
ρωται, ἀγὼν τῷ κόσμῳ. Καὶ οὗτοι μὲν θέλουσι νὰ καυ-
χῶνται διὰ μάταια ἐγὼ δὲ θέλω νὰ καυχῶμαι μόνον διὰ
τὸν σταυρικὸν θάνατον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὅτι
τοσοῦτον δηλ. ἡγαπήθην παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὥστε ὑπὲρ τῆς
σωτηρίας μου ἔδωκε τὸν Υἱόν αὐτοῦ νὰ σταυρωθῇ. Διὰ τοῦ-

το τὰ ἐγκόσμια ἔχουσι σταυρωθεῖ ἔχουσιν ἀποθάνει ἐν σχέ-
σει πρὸς ἐμὲ καὶ ἐγὼ εἴμαι νεκρὸς ἐν σχέσει πρὸς αὐτά, οὐ-
δαμῶς ἐνδιαφερόμενος δι' ἐπαίνους, ἀπολαύσεις καὶ τὰ τοι-
αῦτα.

Ἡ χριστιανικὴ θρησκεία εἶναι ἡ μόνη ἀληθὴς καὶ αἱ δια-
τάξεις αὐτῆς ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν κατὰ Θεὸν συμβίωσιν τῶν
ἀνθρώπων. Ἐὰν ὑπάρχωσι τινες δυσφοροῦντες κατ' αὐτῆς
εἶναι ἀποβλήτοι τῆς κοινωνίας καὶ οἱοὶ δὴποτε ἔαν εἶναι οὗτοι
δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψει ὑπὸ τῶν ἀληθῶν χρι-
στιανῶν, οἵτινες δεόν πάντοτε νὰ δεικνύωσιν ἀκεραιότητα
χαρακτῆρος μὴ ἀποβλέποντες εἰς ποταπὰ συμφέροντα καὶ
μὴ πτοούμενοι πρὸ οὐδενός.

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

И ПАРГА

Κάποτε ἐμυλλώνανε οἱ Παργγῖνοι· κ' ὁ Τούρκου·
Ἐπιάσαμε τὸν πόλεμον ὅχ' τὸ πουνρὸ ὡς τὸ βράδυ.
Κι' αὐτὸ στὸ γέμα τοῦ ἡλιοῦ, δύο ὥραις νὰ βσιλέψη
Ἐπάψαμε τὸν πόλεμον καὶ πᾶ νὰ μετρηθοῦμε.
Μετροῦντ' οἱ Τούρκοι, τὰ σκυλλιά, καὶ λείπουν πεντακόστοι·
Μετροῦνται καὶ οἱ Παργγῖνοι καὶ λείπ' ἕνας λεβέντης.
Μὰ ἴδε αὐτὸς δὲν ἔλειψε, μὰ ἴδε αὐτὸς δὲ λείπει,
Καὶ τὸ τούφεκι χάλασε καὶ πάει νὰ τὸ φκιάση.

Η ΠΡΩΤΟΦΑΝΗΣ ΑΔΙΚΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΓΙΣΤΟΝ ΑΙΣΧΟΣ

Κοιλὰδα κλανθμῶνδος ὠνόμασέ ποτέ τις τὴν ἡμετέραν γῆν διὰ τὰς πολλὰς καὶ μεγάλας ἀδικίας αἱ ὁποῖαι συνέβαινον κατὰ πάντα τοὺς αἰῶνας καὶ συμβαίνουναι πάντοτε ἐξ ἀκολουθητικῶς ἐπ' αὐτῆς. Καὶ σημειώτεον ὅτι τὰς μεγάλας, τὰς μεγίστας ἀδικίας τὰς γενομένας ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πληνῆτος δὲν τὰς κάμνουν οἱ συνήθως λεγόμενοι κακοποιοί, ἦτοι οἱ συνήθεις κλέπται, οἱ φονεῖς καὶ οἱ τοιοῦτοι, ἦτοι ἐκεῖνοι οἵτινες ἐν ἐκάστῳ ἔθνει θεωροῦνται ὡς οἱ εὐγενέστατοι καὶ ἀρίστοι, οἱ κυβερνῆται αὐτῆς. Οὗτοι πολλάκις καταπολεμοῦν καὶ κατακαμβάνουν ἄνευ τινὸς λόγου ἄλλους ξένους λαούς, εἰσπράττουσι παρ' αὐτῶν βαρυτάτους φόρους, τοὺς ὑποβάλλουσιν εἰς φορικτὰς ἀγγαρείας, εἰς στρατιωτικὴν θηκλπ. κλπ., καὶ ταῦτα πάντα διὰ τὸν λόγον ὅτι εἶναι ἰσχυρότεροι. Ἡ Ἰταλία κατέλαβεν Ἑλληνικὰς νήσους ἄνευ οὐδενὸς λόγου, ἐκτὸς ἐὰν θεωρηθῇ αἰτία τὸ ὅτι εἶχε στρατὸν καὶ ἰσχυρότερον, τῶρα δὲ ἀφ' οὗ τὰς κατέλαβε, φορολογεῖ, φυλακίζει, καταδιώκει, ἀπελαύνει κλπ. καὶ τοὺς δυστυχεῖς ὁρῶντας οὐδεμίαν ἐγείρεται οὐδαμῶθεν φιλόθρως φωνὴ διαμαρτυρίας, διότι θεωρεῖται κοινῶς ὅτι καταλαβοῦσα τὰς νήσους διὰ τῆς ἰσχύος τῆς ἔχει δικαίωμα νὰ κάμῃ ἐπ' αὐτῶν ὅ, τι θέλει.

Καὶ ὅμως τίς θὰ τὸ πιστεύῃ; τοῦ αἰσχροῦ καὶ ἀπαν-
θρώπου τούτου ἐπιζητεῖται ἄλλο τι ἀκόμη αἰσχροτέρον καὶ
ἀπανθρωπότερον; λέγω τὴν ἐπιδιωκομένην σήμερον ὑπαγωγὴν
καὶ ὑποδούλῳσιν τῶν Ἑλλήνων τῆς πολυπαθοῦς καὶ εὐάν-
δρου Ἡπείρου ὑπὸ τοὺς ἀγρίους Ἀλβανούς. Χαρακτηρίζω δὲ
τὴν δούλῳσιν ταύτην αἰσχροτέραν καὶ ἀπανθρωπότεραν,
διότι τοιαύτη ὑποδούλῳσις εἶναι ἀλληθῶς πρωτοφανὴς ἐν τῇ
ἱστορίᾳ τοῦ κόσμου ὅλου. Καθ' ἃ δηλονότι ἀνωτέρω εἵπομεν,
πολλοὶ πολλάκις ἰσχυροὶ λαοὶ ἐδούλωσαν καὶ καθυπέταξαν
ἄλλους ἀσθενεστέρους; ἄλλα συνήθως, κατὰ κανόνα, οἱ ἰσχυ-
ροὶ οὗτοι ἢ ἔχουν πολιτισμὸν ἀνωτερον τῶν ἀσθενῶν, καὶ
ἐπομένως ἀρελοῦσιν αὐτοὺς κατὰ τι, ἢ τοῦλάχιστον δικά-
ζουσιν, διοικοῦσιν αὐτοὺς ὡπωσδήποτε, προφυλάττουσι τὸν
πολὺν λαὸν ἀπὸ τῆς ἀδικίας καὶ τῆς πίεσεως τῶν κατὰ τό-

EIS THN MEΓΑΛΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

B'

Αὐλὶς.

Παραπλεύσαμεν τὴν μακρωθινὰν ἀκτὴν καὶ μετὰ χρόνον ὄχι μακρὸν ἤλθομεν πρὸ τῆς Αὐλίδος, ὅπουθεν ὁ χιλιοναύτης στόλος τῶν Ἑλλήνων ἐστράτευσε κατὰ τῆς Ἀσίας, ἐξεπόρευθη τε τὴν τότε πρωτεύουσάν αὐτῆς τὴν τρωϊκὴν Ἴλιον καὶ ἀνεπέτασε τὰς πύλας τῆς Ἀνατολῆς εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ πνευματικὴν κατάκτησιν τῆς Ἑλλάδος. Πάλιν ἐκεῖ φάλαγγες μαχητῶν καὶ βρόντος ἀκοντίων καὶ ἀρμάτων πάταγος καὶ χρεμετισμοὶ ἵππων καὶ τῶν ἡρώων σύνοδος παρὰ τὴν βασιλείον σκηνήν· καὶ μεταξὺ αὐτῶν ὁ Ἀγαμέμνων, βασιλεὺς μεγαλομέριμος καὶ κραταῖος πολεμιστῆς, ὁ ὀρμητικὸς Διομήδης, ὁ χάλκεος πύργος τοῦ σώμα καὶ ἀδαμάντινος τὴν ἀρετὴν Αἴας ὁ Τελαμώνιος, ὁ μεγαλοφυὴς θεοῦ θέρους Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς πελώριος, ὡς Σείριος λάμπων. Προσῆλθεν ἐκ τῆς εἰς τὸ ἄκρον τῆς παρταξέως σκηνῆς του, ὅπου τὰ ὄπλα ἔχων ἀποτεθειμένα, λύραν ἔκρουεν ᾄδων τὰς μεγάλας πράξεις παλαιότερων ἡμιθέων ὁ ἠλιακὸς ἥρωας, ὁ εὐμουσος, ὁ Ἑλληνικὸς.

Παρασκευάζονται οὗτοι πάντες νὰ διαβῶσι πάλιν εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Φουχίας, ἵνα ὑποδεχθῶσι τῶν Ἑλλήνων τῆς σήμερον τὰς φάλαγγας μελλούσας ἐν χρόνῳ οὐχὶ μακρῷ νὰ περάσωσιν εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν τὴν Ἑλληνικὴν.

Χαλκίς—Βρουσάκια.

Ἄντικυρ μετ' ὀλίγον ἡ Χαλκίς. Οἱ κατὰ τὴν πολιορκίαν αὐτῆς (1470) ὑπὸ Μωάμεθ τοῦ Β' πεσόντες Ἕλληνες μετὰ τῶν ἡρωϊκῶν γυναικῶν αὐτῶν εἰς τοὺς ἐκδικητὰς αὐτῶν πορθητὰς τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῶν Ἰωαννίνων ἀνδρῶν τοὺς παρὰ τὴν γέφυραν τοῦ Εὐρύτου χαριστήριον ἄγαλμα.

Διερχόμεθα τὸν πορθμόν· πλέομεν δὲ πρὸς βορρᾶν· ἰδοὺ δεξιὰ τὰ Βρυακίαι, βορμὸς πολεμικῆς ἀρετῆς, ἐφ' οὗ χίλια διακρίσιμα βραχυμεθανικά κνώδαλα τοῦ Ὁμήρ Βριωνῆ ἐστρωσε νεκρὰ περὶ τὸν λόφον ὃ Ἀγγελῆς Γωθίος καὶ οἱ συστρατιῶται αὐτοῦ. Ἀνωτέρω μικροὶ ἀπόκρημνοι, ἀγέρωχοι, κατάφυτοι βυθίζουσι τὰς ρίζας αὐτῶν εἰς τὴν θάλασσαν αἱ πλευραὶ τῶν εὐδοικῶν ὀρέων, ὑπὸ τὰς ὁποίας τὰ δίκτυα ὡς ἑλίους ἔσυρεν, ἐπὶ τῶν κορυφῶν δὲ αὐτῶν παῖς καὶ νεανίσκος ἔδραμεν ὃ Ἀγγελῆς Γωθίος οὗτος ὁ Λιμνιώτης, ὅστις εἶχε τὴν γνώμην, ὅτι ἡ μεμετρημένη φρόνησις δὲν εἶναι ἡ παρέρχουσα πάντοτε τὴν νίκην, ἀλλ' ὅτι πολλάκις, ἂν μὴ πάντοτε, ἡ μαينوμένη ὁρμή εἶναι ἡ καταθρόνουσα τὴν σωτηρίαν. Κάθηται ἐπὶ τῶν Βρυακίων ὕψιενος, ὡς ἦτο, ὡς ἐλάτῃ τῆς Δίφφους, καὶ φωτίζεται ἐκ χαρᾶς ἡ ψυχὴ του καὶ ἀσπασμὸν πέμπει πρὸς τοῦ Εὐδόεως, ὡς αὐτός, Ἰωάννου τοῦ Βελισσαρίου τὸν ἄσπιλον ἡρωισμόν καὶ τὴν ἀκταπράυντον πολεμικὴν μαρίαν (1).

² Ἀνδρῖτσος—Γραβιά.

Ἀντικρὺ ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τῆς Λαοκίδος τὸ χωρίον εἶναι ἰδρυ-
 μένον Δσιδανάταις εἰς τὴν δρόσον τῶν ὑδάτων τοῦ Εὐβοϊκοῦ
 βυθίζον τοὺς πόδας του. Ἐκεῖ εἰς τὴν κορυφὴν τῆς ἀριστερᾶς
 ὄχθης μικροῦ ρεύματος οἰκίδιον φαίνεται μὲ κατερειπωμένους
 ἐξ ὁλοκλήρου σχεδὸν τοὺς τοίχους. Ἐκεῖ ἐγεννήθη, εἰς τὴν
 θάλασσαν ταύτην ἐκολύμβησε, μὲ τὰ νηὶ τὰ εὐώδη τὰ εὐ-
 χροα τῶν ὀχθῶν τοῦ ρεύματος ἐκείνου παῖς ἐκοσμήθη ὁ πο-
 λυβόλητος κλέφτης Ἀνδρίτσος Βερούσης. Ἡ ψυχὴ τοῦ Ἑλ-
 ληνικοῦ λαοῦ ἔψαλεν ἐν ὅμοις τοῦς καθ' ὅλην τὴν Προύμε-
 λην ἀπὸ τῆς Οἴτης μέχρι τῆς Γαυρολίμνης τῆς Ναυπάκτου

(1) Περὶ Ἀγγελῆ Γωβιῶ καὶ τῆς Μάχης τῶν Βρυσακίων ὄρα «Πάτριαν» ἔτος Ζ' ἀρ. 15-20.

πους ισχυρῶν ἢ πλουσιῶν, καθόλου φροντίζουσι νὰ διασφύ-
 ζωσιν αὐτούς, ἵνα νέμωσιν καὶ ὠφελῶνται ἀπὸ τοῦ κόπου
 αὐτῶν. Ἐν τῇ προκειμένῃ δ' ὁμοῦ περιπτώσει δὲν συμβαί-
 νουν οὐδὲ τὰ ἐλάχιστα ταῦτα, ἀλλὰ λαὸς Χριστιανικὸς ἔχων
 πολιτισμὸν ἥτοι λαμπρὰ σχολεῖα, καλλιεργημένην γλῶσσαν
 καὶ φιλολογίαν, ἐνδοξον ἱστορίαν, ἰσχυράν ἐθνικὴν συνείδησιν,
 τέχνας καὶ ἐπιστήμας, λαὸς ἐλευθερωθεὶς διὰ πολλῶν ἀγῶνων
 καὶ σήμερον δισικύμενος καὶ ζῶν ἐν εὐνομίᾳ, ἡσυχίᾳ καὶ
 ἐλευθερίᾳ, λαὸς τοιοῦτος ἀποσπᾶται ἀπὸ τὰς ἀγκυλάς τῶν
 ἀδελφῶν καὶ συναγωνιστῶν του καὶ παραδίδεται εἰς ἄλλον
 καὶ τοῦτον Μουσουλμανικόν, στερούμενον δὲ πολιτισμοῦ, σχο-
 λείων, ἀνεπτυγμένης γλώσσης καὶ φιλολογίας, ἱστορίας,
 ἐθνικῆς συνειδήσεως, πάσης τέχνης καὶ ἐπιστήμης, ζῶντα ἐν
 διαρκεῖ ἀλληλομαχίᾳ καὶ ἀνομίᾳ! Καὶ τὸ ἀνουςιούργημα
 τῆς ἀποσπάσεως καὶ καταδίκης ταύτης κάμουν ἄνθρωποι
 λεγόμενοι Χριστιανοί!

Πρόσθετε τούτοις ὅτι οἱ τοῦτοιοὶ ἄνθρωποι
 γὰρ ὑποβλήθησιν ὑπὸ τὸν βάρβαρον ζυγὸν τῶν ἀθλιωτάτων
 Ἀλβανῶν ἔχουσι μακρὰν, μακροτάτην πείραν τῶν κακῶν, τὰ
 ὅποια οἱ ἄγριοι οὗτοι ἐπὶ αἰῶνας εἰργάζοντο κατ' αὐτῶν.
 Μήπως κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα δὲν ἐπέδραμον ἐπὶ
 τὴν Ἡπειρὸν ταύτην, τὴν ὁποίαν τώρα ὡς δὴθεν Ἀλβανί-
 τήν κὴν παραχωρῶν εἰς αὐτοὺς αἱ Χριστιανικαὶ Δυνάμεις, καὶ
 δὲν ἐλήστυσαν καὶ δὲν κατέκαυσαν τεσσαράκοντα ὅλα
 χωρία καὶ δὲν ἐγέμισε τότε ἡ Κέρκυρα πρόσφυγας; Περὶ δὲ
 τῶν παλαιότερων φρικτῶν δεινοπαθειμάτων δύναται ὁ βου-
 λόμενός γὰρ πληροφορηθῆ μελετᾶν τὴν πολύτιμον Χρονογρα-
 φίαν τῆς Ἡπειροῦ τὴν συνταχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ μακαρίτου
 Π. Ἀραβαντινοῦ. Ἐν ταύτῃ εὐθὺς ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι
 ἀναγιγνώσκομεν : α' Ἡ Ἡπειρὸς ἐπέπρωτο νὰ διέλθῃ ἀπαι-
 σιώτατον τὸ ἔτος 1854... περὶ τὰ 100 χωρία τῆς χώρας ταύ-
 τῆς ἡρημώθησαν, καθότι διὰ πυρὸς, σιδήρου καὶ μαχαίρας
 καὶ λεηλασιῶν ἐπέπεσον οἱ λυμεῶνες Ἀλβανοὶ κατὰ τῶν ἐν
 τοιαύταις φρικταῖς εἰκόνας ἐξελίσσονται καὶ εἰς τὰς ἀκολου-
 θουσας σελίδας τοῦ βιβλίου τούτου καὶ ἡ ἀπαισία αὕτη κατὰ
 τῆς διαρκείας ἐπὶ αἰῶνας. Λοιπὸν δὲν δύναται καὶ νὰ ὑπο-
 τεθῇ ὅτι οἱ δυστυχεῖς Ἡπειρώται ἀγνοοῦν τὴν μέλλουσαν
 τύχην των. Ὅλος τὸν κεντρὸν τὴν γνωρίζουν καλλίστα καὶ
 ἄνθρωποι λεγόμενοι Χριστιανοὶ καὶ

[illegible]

πολεμικούς αγῶνας αὐτοῦ καὶ ἡ ἱστορία ἐπὶ ἀδαμαντίνης πλακὸς ἐχάραξε πῶς ἤθλησεν ἐπὶ τοῦ στόλου τοῦ Λάμπρου Κατσώνη, τὴν διὰ τῆς Πελοποννήσου περιάλητον πορείαν εἰς τεσσαρακονθήμερον ἀπαυστον μάχην τὴν ὀνομασθεῖσαν ξενοφώντειον, καὶ τὸν μαρτυρικὸν αὐτοῦ θάνατον ὡς Ἕλληνας καὶ χριστιανοῦ (1). Ἐν ᾧ δὲ παραπλέομεν τὴν ἀκτὴν περιστοιχιζόμενος ἀπὸ τὰ πολυύμνητα παλληκάρια του τὸν Βλαχοθανάσσην, τὸν Λουκᾶν Καλιακούδαν, τὸν Γιάννην Ξυλικιώτην, τὸν Ἀλέξην Καλόγερον καὶ τοὺς ἄλλους, μὲ τὰ φλωροκαπνισμένα ἄρματα καὶ τὰ τσαπράζια τάργυρά, μὲ τὰς πυκνάς ὀφρὺς του, τὸν ἀδρὸν μύστακα καὶ τὰ λάσια στῆθη, γιγαντόκορμος, ὑψηλότερος ἀπὸ «τὰ Βαρδούσια τὰ ψηλά», προβαίνει καὶ αὐτὸς ὀρμητικὸς ὡς θύελλα ἄνω πρὸς τοὺς πέραν τοῦ Ὀλύμπου χώρους, πεδία τῶν ἀπογόνων αὐτῶν στεφανηφόρου πολεμικῆς ἀρετῆς.

Περαιτέρω δὲ εἰς τὸ βάθος τῆς πεδιάδος πρὸς δυσμὰς περὶ τὰ μαυρὰ σήμερον ἐρείπια τοῦ Χανίου τῆς Γραβιάς οὐίδος τοῦ Ἀνδρίτσου ἐκείνου Ὀδυσσεὺς ἐπὶ ταῖς νέαις νίκαις, νίκαις τιμῆς τοῦ γένους, σύρει τὸν χορόν, εἰς ὃν ἔχουσι πιασθῇ ὁ Γούρας, ὁ Ἀγγελῆς Γωβιδῆς, ὁ Παπανδρέας Μόρης, ὁ Κίρκος, ὁ Μητρόπουλος, ὁ Μαμούρης, ὁ Κομνᾶς Τράκας καὶ λοιποὶ ὑψηλῆς ἐθελουσίας ἥρωες οἱ κλεισθέντες εἰς τὸ πεφημισμένον Χάνι (2). Καὶ ἔδουσι οἱ ἑκατὸν εἴκοσι καὶ εἰς ἡρώες ἐκεῖνοι πᾶνοπλοι φαιδροί:

«Πάλι μὲ χρόνους μὲ καιρούς, πάλι ὀδικά μας εἶναι».

Θερμοπούλοι—Σπερχειός.

Βίαιος ἐκ τῶν ὑψηλῶν ὀρέων τῆς Στερεᾶς ἐκχύνεται εἰς τὸν Μαλλιακὸν κόλπον καὶ πληροὶ ἱλὺς θολῆς τὴν γαλανὴν θάλασσαν ὁ Σπερχειός. Ἀλλ' ἀθροῦσως καταβάντων οὐδαμῶς κωλύει ἡμᾶς παραπλέοντας ν' ἀκούσωμεν ἀλαλητὸν θριάμβων καὶ παιᾶνας νικῶν ἄνω ἐκεῖ ὑπὸ τὰς βορειοανατολικὰς πτυχὰς τοῦ ἀγερώχου Καλλιδρόμου. Ἐπὶ λόφου πρασίνου ἐκ παντοίας θαλερᾶς φυτείας μὲ τὰς μακρὰς κόμας, τὰς δρυστηρίας ὄφεις, μὲ τὰ λάμποντα εἰς τὸ φέγγος τοῦ ἡλίου χαλκᾶ ἢ σιδήρεα ὅπλα, περιβάλλοντα σώματα ἀσφαλῆ, οἱ τριακόσιοι Σπαρτιάται καὶ οἱ ἑπτακόσιοι Θεσπιεῖς. Ἐν μέσῳ τοῦ μεγαλείου αὐτῶν μεγαλειότεροι ὁ Λεωνίδας, ὁ Εὐρυτος, ὁ Διηνέκης, ὁ Φιλοκύων, ὁ στρατηγὸς τῶν Θεσπιέων ὁ Δαμόφιλος ὁ Διαδρόμου καὶ ὁ δαιμονίας πολεμικῆς ὀρμῆς Θεσπιεὺς Διθύραμβος ὁ Ἀρματίδου. Ἄδουσι παιᾶνας νίκης εἰς τοὺς Ἕλληνας μαχητὰς τοῦ Δρίσκου, τῶν στενῶν τῆς Κρέσνας καὶ τοῦ Σιμετλῆ καὶ τὸ γενναῖον ἔσμα, ὑπόκρουσις θεσπεσία εἰς ἀνδρικὸν συναίσθημα, συνοδεύει ὁ βρόντος τῶν ἀσπίδων κρουμένων μὲ τῶν ξιφῶν τὰ συντρίμματα καὶ τῶν δοράτων αὐτῶν.

Μίαν ὥραν ἀνωτέρω τῶν Θερμοπουλῶν, ὅπου τὸ πρὸς νότον τμήμα τοῦ Καλλιδρόμου, τὸ Ζάστανον, κλίνει πρὸς τὸ Πλακωτόν, προσεύχεται στρατιὰ γονυπετῆς ὑπὸ τὴν σκιὰν σταυροφόρων λαβάρων. Εἶναι ἡ ἑλληνικὴ στρατιὰ, ἥς ἡγεῖται σιδηρένδυτος καὶ ὀξύπους στρατηλάτης ὁ Νικηφόρος Οὐρανός. Ἐν μέσῳ μυριάδων πτωμάτων Μπολγάρων, Κομάνων, Πετζενέγων καὶ ἄλλων ταταρομογγολικῶν θηρίων, ἅτινα ὠδήγει ὁ βουλγαράρχης Σαμουήλ, εὐχαριστοῦσι τὸν Θεὸν διὰ τὴν νίκην, ἐν ᾧ οἱ ἱερεῖς ῥαντίζοντες τὰ πρόσωπα καὶ τὰ σκουτάρια (ἀσπίδας) καὶ τὰ λωρίκια (θώρακες) αὐτῶν μὲ τὸ ἁγιασθὲν ὕδωρ τοῦ Σπερχειοῦ ψάλλουσι αἱ ᾠδὴν, Κύριε, τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, νίκας ταῖς βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων δωρούμενος, καὶ τὸ σὸν φυλάττων διὰ τοῦ σταυροῦ σου πολίτευμα». Ἰδοὺ δὲ ἀναπηδῶσι μετὰ τὸν ἁγιασμόν οἱ πολεμιστὰ καὶ ἀγόμενοι ὑπὸ τῆς ὑπερμάχου

στρατηγοῦ, τῆς Εὐσεβείας, φέρονται ὀρεῖς πρὸς βορρᾶν ἔθνικοι παραστᾶται εἰς τὰς νέας μάχας τῶν στρατιωτῶν τῆς φυλῆς ἡμῶν ἐκπορθούντων πάλιν τὰ στενὰ τοῦ Κλειδίου καὶ διαβαίνοντων τὸν Βαρδάριον (Ἀξιόν) 1.

Ἀλαμάνα.

Διερχόμεθα τὴν γέφυραν τῆς Ἀλαμάνας ἐπὶ τοῦ Σπερχειοῦ καὶ ἀναβαίνομεν εἰς τὴν Λαμίαν, τὴν Λαμίαν τῆς 23 Ἀπριλίου τοῦ 1821. Εἰσέτι καπνίζει ἡ ἀνθρακία, ἐφ' ἧς διὰ τοῦ ὀβελοῦ περιστράφη, εἰσέτι ἐκπέμπεται κνίσσα τῶν ἐγκυμάτων τοῦ ἀγνοῦ σώματος τοῦ Διάκου. Ἀλλ' ἡ κνίσσα ὡς εὐοσμία λιθωνωτοῦ ἀναβαίνει πρὸς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος, ἡ δὲ ταπεινὴ ἀνθρακία ὑψηλὴ αἵρεται, περικαλλῆς καὶ μεγαλοπρεπῆς ὡς τὸ πάλαιό βωμόν τοῦ Διὸς ἐν Περγᾶμ. Ἐχων περὶ αὐτὸν τὸν ἐπίσκοπον Σαλώνων Ἡσαΐαν, τὸν ἀδελφὸν ἐκείνου Παπαγιάννην, τὸν ἴδιον αὐτοῦ ἀδελφὸν Μῆτρον, τὸν Καλύβαν, τὸν Βακογιάννην, τὸν Καλποῦζον καὶ τοὺς ἄλλους φονευθέντας ἐν τῇ μάχῃ ὀγδοήκοντα πολεμιστὰς ἵσταται ἐκ νεότητος λάμπων καὶ κάλλους ὁ Διάκος. Κρατεῖ τὸν ὀβελὸν τοῦ μαρτυρίου εἰς λάβρον μεταβεβλημένον ἔθνικόν φέρον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τὸν δικέφαλον ἀετὸν στέμμα ἔχοντα τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ γένους ἡμῶν μὲ μαρμαρυγὰς ἡλιακῆς ἀκτινοβολίας. Πρὸς τὰ ἄνω βλέπουσιν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ Παγγαίου καὶ τῶν κορυφῶν τοῦ Ὀρφέλου μὲ ὀφθαλμοὺς πλήρεις θαυμασμοῦ καὶ δακρύων χαρᾶς. Καὶ γνωρίζουσι μὲν ὅτι ὁ θάνατος αὐτῶν, τὸ μαρτύριον αὐτῶν, τὰ ἔθνη αὐτῶν διδάγματα ἦσαν ἢ σημαῖα ἢ ὀδηγήσασα τοὺς σήμερον ἥρωας εἰς τὴν δόξαν καὶ τὴν νίκην, ἀλλὰ λυποῦνται διότι δὲν ἐγεννηθῆσαν ἓνα αἰῶνα βραδύτερον καὶ ἔδουσι,

Γιὰ δὲς καιρὸ πῶς διάλεξεν ὁ Χᾶρος νὰ μας πάρῃ
τώρα π' ἀνθίζουν τὰ κλαδιὰ καὶ βγάξει ἡ γῆ χορτάρι.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

Τί ἔγραψαν οἱ ξένοι.

Οἱ μικροὶ αὐτοὶ στρατιῶται εἶναι γενναῖοι, ἱκανοὶ νὰ γελοῦν καὶ νὰ τραγουδοῦν ὑπὸ τὰς σφαῖρας, ὑπὸ τὰς λάμπρεις τῶν φοινικῶν βολιδοβόλων· τοὺς μαντεύει κανεὶς δραστηρίους συγχρόνως καὶ καρτερικούς, εὐκόλους εἰς ἐνθουσιασμόν, ὀρμητικούς εἰς τὴν ἐπίθεσιν, ἡρωϊκούς, μὲ χάριν καὶ ἀπλότητα.

... Ἐνθυμούμαι ὅτι εἰς τὸ Μπιζάνι, μόλις ἡ λευκὴ σημαία ὑψώθη ἐπὶ τοῦ φρουρίου εἶδον εὐζώνους, τοὺς δαίμονας αὐτοὺς τῆς ἐφόδου, τοὺς σχεδὸν ἀγρίους ἐν τῇ μάχῃ ὀρεινὸς αὐτοὺς, νὰ δίδουν πρόθυμοι τὸ ψωμί των εἰς τοὺς Τούρκους στρατιώτας.

Γκὺ δὲ Σαντεπλέρ.

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Μ. Π. Αἰλλήν Α. Π. Βρυξέλλας. Α. Σ. Ἀντουέρπ. Κατὰ γενομένην ἡμῖν ὑπόδειξιν εὐχαρίστως ἠρξίσμεν ἀποστολάς.—Θ. Δ. Βραϊλάν. Τοιαῦτα κηρύσσοντες ἐπὶ δωδεκαετίαν εἰχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι δὲν θὰ διαφενθώμεν, ὅπερ καὶ ἐγένετο.—Α. Ν. Μιτγούωκ. Δ. Τ. Κ. Κεῖπτάου ν. Β. Χ. Κάρς. Διευθύνσεις ἡλλάγησαν.—Δ. Κ. Μήλων.—Εὐχαρίστως.—Σεβ. Ἀρχ. Α. Π. Ὁδησσόν, Σπ. Χ. Ἀνδρίτσον, Γ. Δ. Αἰξούριον, Φιλ. Μ. Βοστανήν, Ἀντ. Κ. Κεῦλάνην, Χ. Ν. Τεργέστην. Ζητηθέντα ἀπεστάλησαν.—Ι. Μ. Χιόν. Ἐλήφθησαν, Εὐχαριστοῦμεν. Ζητηθεῖσα σερὰ ἀποστέλλεται.

(1) Περί Λάμπρου Κατσώνη καὶ Ἀνδρίτσου ἴδε Πάτρια τοῦ 1905 ἀρ. 5—7 καὶ 1903 ἀρ. 20.

(2) Περί τῆς μάχης τῆς Γραβιάς ἴδε «Πάτρια» ἔτος 1908 ἀρ. 8—12.

(1) Διέβη αὐτὰ ἐν τῇ πολέμῳ κατὰ τῶν Βουλγάρων Βασίλειος δὲ Βουλγαροκτόνος.

(2) Περί Ἀλαμάνας ἴδε «Πάτρια» ἔτος 1912 ἀρ. 5—15.